

dr Barbara Stefaniuk

Wydział Nauk Ekonomicznych

Państwowa Szkoła Wyższa im. Papieża Jana Pawła II

w Białej Podlaskiej

ORCID 0000-0001-7430-075X

SPOŁECZNE ORGANIZACJE RATOWNICZE W ZAPEWNIENIU BEZPIECZEŃSTWA POWSZECHNEGO NA PRZYKŁADZIE OCHOTNICZYCH STRAŻY POŻARNYCH W POWIECIE BIALSKIM

SOCIAL RESCUE ORGANIZATIONS IN PROVIDING PERSONAL SAFETY ON THE EXAMPLE OF EMERGENCY FIRE GUARDS IN THE BIALSKIE COUNTY

Streszczenie:

Celem artykułu było ukazanie roli organizacji pozarządowych w zapewnieniu bezpieczeństwa powszechnego na przykładzie Ochotniczych Straży Pożarnych w powiecie bialskim. W artykule autorka opisała czym są organizacje pozarządowe oraz jakie zadania realizują na rzecz zapewnienia szeroko rozumianego bezpieczeństwa, w tym bezpieczeństwa powszechnego. Ochotnicza Straż Pożarna to najbardziej liczna organizacja pozarządowa w powiecie, która we współpracy z Państwową Strażą Pożarną likwiduje zagrożenia spowodowane działaniem sił natury, jak również wynikających z działalności człowieka.

Słowa kluczowe: bezpieczeństwo, Ochotnicza Straż Pożarna, potencjał, służby, zagrożenie

Abstract:

The purpose of the article was to show the role of NGOs in ensuring universal security on the example of Volunteer Fire Brigades in the Bialski powiat. In the article, the author described what NGOs are and what tasks they carry out to ensure broadly understood security, including universal security. The Volunteer Fire Brigade is the most numerous non-governmental organization in the powiat which, in cooperation with the State Fire Brigade, eliminates threats caused by natural forces as well as those resulting from human activities.

Key words : security, Volunteer Fire Department, potential, services, threat.

Wstęp

Rzeczpospolita Polska, wypełniając konstytucyjny obowiązek zapewnienia bezpieczeństwa obywatelom powołuje i utrzymuje do tego celu odpowiednie siły i środki, mające na celu ochronę i obronę ludności przed zagrożeniami, związanymi z działaniami sił przyrody, jak i związanymi z działalnością człowieka. Często dochodzi do sytuacji, kiedy zdarzenia przybierają charakter masowy, a ze względu na rozmiar, nasilenie lub częstotliwość występowania komplikują i zakłócają porządek społeczny. W takich przypadkach niezbędne jest utrzymywanie w permanentnej gotowości sił ratowniczych, które funkcjonują w strukturach organizacyjnych różnych instytucji i organizacji pozarządowych. Przedmiotem niniejszego artykułu jest Ochotnicza Straż Pożarna, jako organizacja ratownicza, która posiada największy potencjał, odgrywającą bardzo ważną rolę w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym oraz kreowaniu bezpieczeństwa lokalnego¹. Organizacje pozarządowe współdziałając ze sobą i innymi podmiotami systemu zarządzania kryzysowego tworzą zintegrowany system ratowniczy, którego głównym zadaniem jest likwidacja różnorodnych zagrożeń bezpieczeństwa powszechnego. To właśnie organizacje pozarządowe wspierają państwo w tych obszarach, w których państwo nie może zaspokoić potrzeb i oczekiwań społecznych.

Organizacje pozarządowe funkcjonują w trzech wymiarach społecznym, organizacyjnym i politycznym². Na poziomie społecznym są to organizacje, które działają dla wspólnego dobra, stanowiące pomost pomiędzy wolnością jednostki a powinnością społeczną, wyrażające postawy: zaufania, partycypacji, chęci wspólnego działania, dokonujące zmian społecznych, realizujące cele priorytetowe dla grup społecznych, a nie społeczeństwa jako całości i wreszcie stanowiące wyraz ochotniczego udziału we wspólnym działaniu.

1. Organizacje społeczne - cel i przeznaczenie

Podjmując rozważania o roli organizacji pozarządowych w kontekście kreowania odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa publicznego, społecznego oraz narodowego, na wstępie warto przybliżyć czym są takie podmioty? Mianem organizacji pozarządowych określa się podmioty, które działają na rynku, jednak ich działalność nie jest ukierunkowana na zysk. Określa się je różnie³: organizacjami społecznymi, pozarządowymi i obywatelskimi. Organizacje pozarządowe zaliczane są do trzeciego sektora, gdzie pierwszym jest

¹ P. Wywiół, *Organizacje proobronne w systemie bezpieczeństwa narodowego Polski*, Wydawnictwo Difin, Warszawa 2016, s. 68.

² E. Bogacz – Wojtanowska, S. Wrona, *Zarządzanie organizacjami pozarządowymi*, Monografie i Studia Instytutu Spraw Publicznych Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2016, s. 17.

³ E. Bogacz – Wojtanowska, S. Wrona, *Zarządzanie organizacjami pozarządowymi...*, wyd., cyt., Kraków 2016, s. 31.

sektor rządowy, zaś drugim prywatny ukierunkowany na zysk. Taki podział wyraźnie uwypukla charakter prowadzenia działalności takich podmiotów, których celem jest służba społeczeństwu⁴. Według autora organizacje pozarządowe to podmioty funkcjonujące na rynku niezależnie, niekomercyjnie, o formalnej organizacji, które realizują działania niezależnie od państwa oraz działają na rzecz dobra społeczności lokalnej np. Ochotnicze Straże Pożarne. Zgodnie z ideą funkcjonowania organizacji pozarządowych w ich obrębie występuje bezwzględny zakaz podziału ewentualnie wypracowanego zysku pomiędzy wszystkich lub wybranych członków. Takie środki muszą zostać przekazane na działalność statutową i przyczynić się do zaspokajania potrzeb dobra wspólnego. Stowarzyszenie⁵ jest dobrowolnym, samorządnym, trwałym zrzeszeniem działającym w celach niezarobkowych, samodzielnie określającym swoją misję, programy działania i struktury organizacyjne oraz uchwalającym akty wewnętrzne, dotyczące jego działalności, opierającym swoją działalność na pracy społecznej członków, ale posiadającym możliwość zatrudniania pracowników do prowadzenia swych spraw. Utworzenie i funkcjonowanie stowarzyszenia reguluje Ustawa Prawo o stowarzyszeniach. Działalność organizacji pozarządowych, jak i same podmioty tego rodzaju są definiowane przez liczne akty prawne i rozporządzenia. Jednym z ważniejszych dokumentów jest *Ustawa o działalności pożytku publicznego i wolontariacie* z dnia 24 kwietnia 2003 roku. Według ustawy organizacjami pozarządowymi są: „niebędące jednostkami sektora finansów publicznych, w rozumieniu przepisów o finansach publicznych, i niedziałające w celu osiągnięcia zysku, osoby prawne lub jednostki nieposiadające osobowości prawnej utworzone na podstawie przepisów ustaw, w tym fundacje i stowarzyszenia, z zastrzeżeniem, że przepisów nie stosuje się do: partii politycznych; związków zawodowych i organizacji pracodawców; samorządów zawodowych; fundacji, których jedynym fundatorem jest Skarb Państwa⁶. Majątek fundacji nie jest w całości mieniem państwowym, mieniem komunalnym lub mieniem pochodzącym z finansowania środkami publicznymi w rozumieniu ustawy o finansach publicznych lub fundacja prowadzi działalność statutową w zakresie nauki, w szczególności na rzecz nauki, fundacji utworzonych przez partie polityczne; klubów sportowych będących spółkami działającymi na podstawie przepisów ustawy z dnia 18 stycznia 1996 r. o kulturze fizycznej.

Szczególną rolę wśród organizacji pozarządowych odgrywają organizacje z punktu widzenia społeczeństwa, w którym i dla którego działają. Przede wszystkim są pomostem pomiędzy jednostką. Zwraca się uwagę na ich silny związek z kapitałem społecznym, ponieważ jednostki uczą się zaufania i nabywają zdolności wspólnego działania. Dzięki aktywności organizacji po-

---

⁴ P. Wywiół, *Organizacje proobronne w systemie...*, wyd. cyt., s.15.

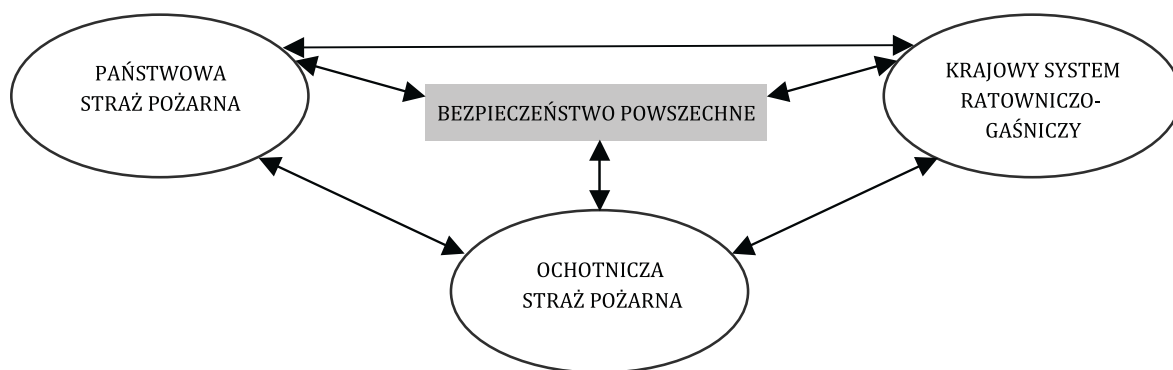
⁵ www.sektor3.wroclaw.pl dostęp (19.12.2019)

⁶ art. 3 Ustawy z 24 kwietnia 2003 roku o *działalności pożytku publicznego i wolontariacie* (Dz.U. 2003 nr 96 poz. 873).

zarządowych tworzy się wspólne dobro, w oparciu o współpracę jednostek w zaufaniu i partycypacji.

2. Bezpieczeństwo powszechne – obszar działalności organizacji pozarządowych na przykładzie Ochotniczej Straży Pożarnej

Organizacje pozarządowe pomimo swojej dobrowolności funkcjonowania oraz braku bezpośredniego nastawienia na zysk, wyraźnie mogą przyczyniać się do poprawy poziomu bezpieczeństwa społeczeństwa. Ochotnicza Straż Pożarna (OSP), to jedna z czołowych organizacji pozarządowych w powiecie bialskim realizująca zadania z zakresu bezpieczeństwa powszechnego. Ochotnicza Straż Pożarna w powiecie bialskim wspiera w działaniach ratowniczych Państwową Straż Pożarną, na bazie, której utworzono krajowy system ratowniczo – gaśniczy (KSRG). Wiodącym celem Krajowego Systemu Ratowniczo - Gaśniczego jest „...ochrona życia, zdrowia, mienia lub środowiska poprzez: walkę z pożarami lub innymi klęskami żywiołowymi, ratownictwo techniczne, ratownictwo chemiczne, ratownictwo ekologiczne, ratownictwo medyczne”⁷. Wszystkie te podmioty ratownicze podejmują działania w obszarze bezpieczeństwa powszechnego. Poniższy rysunek przedstawia elementy systemu ratowniczego w powiecie bialskim z udziałem organizacji pozarządowych.

Rys. 1. Elementy systemu ratowniczego w powiecie bialskim

Źródło: Opracowanie własne.

Bezpieczeństwo powszechne jest to stan zapewniający ochronę życia i zdrowia obywateli oraz majątku narodowego przed skutkami klęsk żywiołowych i katastrof chemicznych⁸. Zgodnie z założeniami Strategii Bezpieczeń-

⁷ Art. 14 pkt. 1 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. 2017 r. poz. 736).

⁸ B. Wiśniewski, *Bezpieczeństwo wewnętrzne RP w ujęciu systemowym i zadań administracji publicznej*, Wyższa Szkoła Administracji w Bielsku- Białej, Bielsko- Biała 2006, s. 35.

stwa Narodowego podstawowym zadaniem ochronnym w ramach tego rodzaju bezpieczeństwa są działania związane z ratowaniem życia, zdrowia, mienia i środowiska przed klęskami żywiołowymi lub spowodowanymi działalnością człowieka oraz innymi miejscowymi zagrożeniami⁹. Wiodącą rolę w tym zakresie odgrywa państwowe ratownictwo medyczne oraz Państwowa Straż Pożarna, która jako główny element krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego, który realizuje zadania na rzecz ochrony przeciwpożarowej¹⁰.

Według autora dążenie do zapewnienia bezpieczeństwa wymaga realizacji określonych działań związanych z metodyką oceny zagrożeń kryzysowych, do której należy między innymi: ciągła analiza, ocena stanu środowiska, możliwości wystąpienia nieprzewidywanych zagrożeń oraz działania, które należy podjąć, aby zapobiec występowaniu zagrożeń.

Zadania Ochotniczych Straży Pożarnych i Związku Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej realizowane są we współpracy z Państwową Strażą Pożarną oraz innymi jednostkami ochrony przeciwpożarowej. Część jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych w powiecie bialskim funkcjonuje w ramach krajowego systemu ratowniczo - gaśniczym i podlega bezpośrednio pod komendanta miejskiego Państwowej Straży Pożarnej w Białej Podlaskiej. Zgodnie z ustawą o Państwowej Straży Pożarnej do zadań komendanta Państwowej Straży Pożarnej w powiecie należy wspieranie inicjatyw społecznych, zmierzających do ochrony przeciwpożarowej oraz szkolenie ochotniczych straży pożarnych w zakresie ratownictwa i ochrony ludności. Na terenie działania Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Białej Podlaskiej funkcjonuje ogółem 144 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych. Terenem działania jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych jest teren gminy, na której dana jednostka jest położona, z wyjątkiem jednostek włączonych do Krajowego Systemu Ratowniczo- Gaśniczego, których terenem działania jest cały powiat bialski. W powiecie bialskim do Krajowego Systemu Ratowniczo - Gaśniczego włączonych jest obecnie 26 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych¹¹, wchodzących w skład systemu ratowniczego, którego głównym celem jest ochrona ludności. System ten stanowi zintegrowaną działalność organów administracji publicznej, podmiotów ratowniczych i organizacji pozarządowych. Ochotnicza Straż Pożarna (OSP) ¹⁰ umundurowana i wyposażona w specjalistyczny sprzęt, organizacja społeczna, przeznaczona do walki z pożarami, klęskami żywiołowymi i innymi miejscowymi zagrożeniami. Do głównych zadań Ochotniczej Straży Pożarnej należy m.in¹²:

---

⁹ Strategia Bezpieczeństwa Narodowego, Warszawa 2014, s.33.

¹⁰ M. Leszczyński A. Gumieniak, L. Owczarek L., R.Mochocki, *Bezpieczeństwo w wymiarze lokalnym*, Warszawa 2013, s. 120.

¹¹ Materiały niepublikowane z Wydziału Operacyjnego Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Białej Podlaskiej, Biała Podlaska 2019.

¹² Tamże.

- prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z Państwową Strażą Pożarną, organami samorządowymi i innymi podmiotami,
- udział w akcjach ratowniczych przeprowadzanych w czasie pożarów, zagrożeń ekologicznych związanych z ochroną środowiska oraz innych klęsk i zdarzeń,
- informowanie ludności o istniejących zagrożeniach pożarowych i ekologicznych oraz sposobach ochrony przed nimi,
- upowszechnianie, szczególnie wśród członków, kultury fizycznej i sportu oraz propagowanie działalności kulturalnej i oświatowej,
- realizacja zadań wynikających z przepisów o ochronie przeciwpożarowej,
- działania na rzecz ochrony środowiska,
- wspomaganie rozwoju społeczności lokalnych na własnym terenie, wykonywanie innych zadań określonych w statucie OSP,
- udział w zawodach sportowo - pożarniczych.

3. Działania ratownicze Ochotniczych Straży Pożarnych realizowane w latach 2015-2018 w powiecie bialskim

Ochotnicze Straże Pożarne to jedna z najstarszych form organizowania się ludności w celu ratowania życia, zdrowia i mienia. Tego typu organizacje bardzo dobrze sprawdzą się nie tylko przy pożarach, ale również, wypadkach, kataklizmach, klęskach żywiołowych oraz wielu innych sytuacjach kryzysowych. Warto dodać, że Ochotnicze Straże Pożarne mogą wspierać podmioty państwowe w zwalczaniu skutków sytuacji kryzysowych, będąc włączonymi do ogólnego procesu zarządzania kryzysowego. Pomimo tego, iż prowadzą działania bezinteresowne, to strażakom - ochotnikom czynnie zaangażowanym w ratowanie życia ludzkiego lub mienia, przysługuje ekwiwalent pieniężny przyznawany przez władze danej gminy.

Zaletą powiatu bialskiego jest położenie przy środkowo-wschodniej granicy Polski, którą wyznacza największa rzeka w tym regionie, jaką jest Bug w województwie lubelskim - północo-wschodniej jego części, gdzie przebiegają dwa główne transkontynentalne szlaki łącznościowe: droga E-30 i linia kolejowa E-20, jednocześnie tworząc główny tor komunikacyjny Europy. Wschodnia część powiatu jest jednocześnie granicą Polski, Białorusi i Unii Europejskiej, natomiast od południa graniczy z powiatami: włodawskim, parczewskim, radzyńskim, od zachodu z łukowskim, a od północy z województwem podlaskim.

Powierzchnia powiatu bialskiego wynosi około 2755km². Pod względem terytorium jest to największy powiat w województwie lubelskim i jednocze-

śnie trzeci co do wielkości powiat w Polsce. Siedziba powiatu bialskiego znajduje się w Białej Podlaskiej, która ma status miasta na prawach powiatu i nie wchodzi w skład powiatu bialskiego¹³. Natomiast w skład Powiatu bialskiego wchodzi dwa miasta: Międzyrzec Podlaski i Terespol oraz 17 gmin wiejskich: Biała Podlaska, Drelów, Janów Podlaski, Kodeń, Konstantynów, Leśna Podlaska, Łomazy, Międzyrzec Podlaski, Piszczac, Rokitno, Rossosz, Sławatycze, Sosnówka, Terespol, Tuczna, Wisznice, Zalesie¹⁴.

Współpraca Ochotniczych Straży Pożarnych w ramach krajowego systemu ratowniczo - gaśniczego polega przede wszystkim na współdziałaniu podczas akcji ratowniczych na terenie powiatu bialskiego z udziałem specjalistów, grup ratowniczych, zastosowaniu sprzętu specjalistycznego, przygotowaniu wspólnych programów szkoleniowych, dotyczących zasad udzielania pierwszej pomocy, stosowaniu podstawowych technik ratowniczych, tworzeniu programów informujących o zagrożeniach katastrofami, klęskami żywiołowymi, pożarami lub innymi zagrożeniami spowodowanymi siłami przyrody lub działalnością człowieka. Ochotnicza Straż Pożarna to podstawowe narzędzie starosty w systemie zarządzania kryzysowego. Organizacja działań w tym obszarze wymaga synchronizacji – koordynacji działań podmiotów administracji publicznej oraz sił i środków przeznaczonych do reagowania w ramach systemu zarządzania kryzysowego. System zarządzania kryzysowego, który realizuje zadania w zakresie bezpieczeństwa ludności stanowi skomplikowaną strukturę składającą się z wielu podmiotów: administracji rządowej, samorządowej i organizacji pozarządowych.

Zarządzanie kryzysowe, to przedsięwzięcia mające na celu zapobieżenie lub zredukowanie negatywnego wpływu sytuacji kryzysowej na zasoby i wartości społeczne za pomocą synchronizacji środków kierowania, kontroli oraz koordynacji działań ratowniczych z reagowaniem na codzienne zdarzenia przy współudziale elementów krajowego systemu ratowniczo - gaśniczego będącego głównym podmiotem wykonawczym w systemie zarządzania kryzysowego¹⁵. Istotnym elementem funkcjonowania Ochotniczych Straży Pożarnych w powiecie bialskim jest zachowanie odpowiedniego poziomu wykształcenia strażaków - ochotników.

W zakresie doskonalenia działań Ochotniczych Straży Pożarnych - Komen-da Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Białej Podlaskiej na bazie Jednostki Ratowniczo - Gaśniczej (JRG) Międzyrzec Podlaski i JRG Biała Podlaska zorganizowała (kurs weekendowy) szkolenie podstawowe dla strażaków - ratowników Ochotniczych Straży Pożarnych. Głównym celem szkolenia było przygotowanie członków Ochotniczych Straży Pożarnych do¹⁶:

---

¹³ *Strategia rozwoju powiatu bialskiego na lata 2018-2026*, opracowanie Starostwo Powiatowe w Białej Podlaskiej, Biała Podlaska 2018, s. 9.

¹⁴ Tamże.

¹⁵ B., Stefaniuk, *Udział elementów krajowego systemu...*wyd., cyt., s. 154.

¹⁶ Tamże.

- nabycia wiedzy i umiejętności przez członków Ochotniczych Straży Pożarnych do wykonywania podstawowych czynności ratowniczych, w tym gaśniczych, właściwych dla rot w zastępie w ramach wyposażenia własnego jednostki OSP,
- sprawnego i bezpiecznego wykonywania podstawowych czynności ratowniczych określonych w treściach programu szkolenia,
- sprawnego i bezpiecznego wykonywania podstawowych czynności ratowniczych podczas powodzi,
- prowadzenia łączności w sieciach radiowych UKF Państwowej Straży Pożarnej,
- kierowania ruchem drogowym podczas działań ratowniczych.

Część teoretyczna zrealizowana została z wykorzystaniem metody e-learning (kształcenie na odległość – materiały dostępne na platformie internetowej), po której odbył się egzamin teoretyczny. Część praktyczna odbyła się w JRG Międzyrzec Podlaski i JRG Biała Podlaska oraz w Ośrodku Szkolenia Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Lublinie – zaliczenie ćwiczenia praktycznego w komorze dymowej.

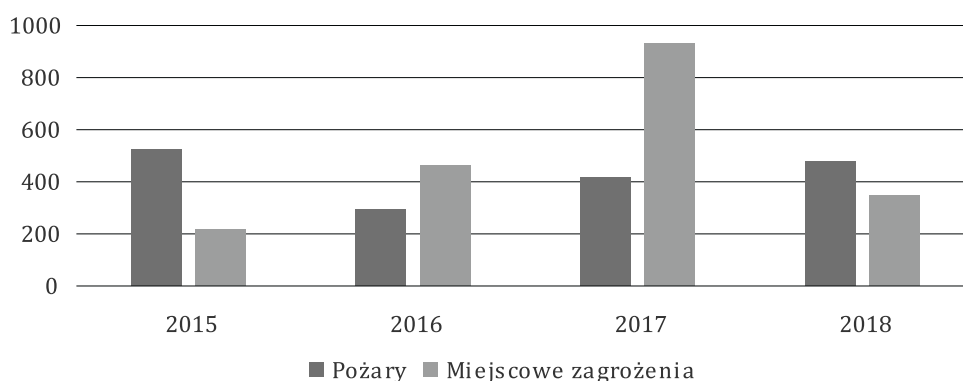
W organizacji krajowego systemu ratowniczo – gaśniczego narzędziem podstawowym jest ratownictwo, które ma charakter powszechny. Ratownictwo sprowadza się do interwencji podmiotów ratowniczych w sytuacji kryzysowej, w następstwie działania czynnika kryzysowego¹⁷. Według autora ratownictwo, to działalność, której celem jest ratowanie ludzi lub rzeczy znajdujących się w niebezpieczeństwie¹⁸. Działaniem ratowniczym jest każda czynność podjęta w celu ochrony życia, zdrowia, mienia lub środowiska oraz likwidacji przyczyn powstawania pożaru, wystąpienia klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia, – co jest przedmiotem działań Ochotniczych Straży Pożarnych w powiecie bialskim.

Poniższy wykres nr 1 przedstawia działania ratownicze Ochotniczych Straży Pożarnych realizowane w latach 2015-2018 w powiecie bialskim.

¹⁷ B. Stefaniuk, *Rola Ratownictwa w zarządzaniu kryzysowym* [w:] I. Denysiuk, Z. Sobejko, *Zarządzanie kryzysowe. Problemy, wyzwania, kierunki doskonalenia*, Akademia Sztuki Wojennej, Warszawa 2017, s.226.

¹⁸ B. Stefaniuk, *Udział elementów krajowego systemu...*wyd. cyt., s. 53.

Wykres 1. Działania ratownicze Ochotniczych Straży Pożarnych realizowane w latach 2015-2018 w powiecie bialskim

Źródło: Opracowanie własne na podstawie materiałów niepublikowanych z Wydziału Operacyjno – Szkoleniowego Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Białej Podlaskiej, Biała Podlaska 2019.

Zgodnie przyjętymi przez Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej założeniami jednostki OSP z krajowego systemu ratowniczo – gaśniczego mają samodzielnie realizować działania ratownicze z zakresu¹⁹:

- gaszenia pożarów, w tym pożarów wewnętrznych,
- ratownictwa technicznego – szczególnie ratownictwa drogowego,
- udzielania kwalifikowanej pierwszej pomocy,
- minimalizowania zagrożeń związanych z klęskami żywiołowymi.

Przykładem działań ratowniczo – gaśniczych Ochotniczych Straży Pożarnych było gaszenie nocnego pożaru chlewni na terenie gminy Drelów w miejscowości Worsy. W działania ratownicze zaangażowanych było aż 11 jednostek straży pożarnej. Zniszczeniu uległa duża część budynku, a w wyniku pożaru zginęło 57 sztuk trzody chlewnej²⁰. Straty oszacowano na ok. 120 tysięcy złotych. Zgłoszenie o pożarze chlewni w Worsach straż pożarna otrzymała 28 sierpnia o godz. 23: 52. Akcja trwała ok. 5 godzin i zakończyła się we wczesnych godzinach porannych. W akcji wzięło udział 45 strażaków z 11 jednostek straży pożarnej: dwie jednostki JRG Międzyrzec Podlaski, JRG Biała Podlaska i Radzyń Podlaski oraz jednostki OSP Drelów, Żerocin, Kwasówka, Worsy, Łózki i Szóstka, pogotowie energetyczne oraz dwa policyjne radiowozy. Prawdopodobną przyczyną pożaru było zwarcie instalacji elektrycznej. Udało się uratować ok. 600 sztuk tucznika, straty oszacowano wstępnie na 120 tysięcy złotych. Do gaszenia pożaru zużyto 30 tysięcy litrów wody²¹.

Dnia 12 grudnia 2014 roku OSP Sidorki wzięło udział w ćwiczeniach w domu studenta PSW. Plan ćwiczeń zakładał pożar kuchni na 3 piętrze. Do działań OSP należało zbudowanie linii zasilającej, oraz pomoc w budowaniu linii gaśniczej. W ćwiczeniach wzięły udział 3 zastępy z JRG Biała Podlaska

¹⁹ B., Stefaniuk, *Udział elementó...*wyd. cyt., s. 153.

²⁰ www.slowopodlasia.pl (29.08.2019).

²¹ Tamże.

oraz jeden zastęp Ochotniczej Straży Pożarnej Sidorki²². Celem ćwiczeń było również przeprowadzenie sprawnej ewakuacji.

W dniu 10 czerwca w godzinach wieczornych strażacy Państwowej Straży Pożarnej i Ochotniczych Straży Pożarnych z powiatu bialskiego brali udział w szkoleniu z zakresu współdziałania z SP ZOZ Lotnicze Pogotowie Ratunkowe²³.

Szkolenie składało się z dwóch części. Część pierwsza stanowiąca zajęcia teoretyczne, które odbyły się w budynku Komendy Miejskiej PSP w Białej Podlaskiej w nowo oddanej do użytkowania sali doskonalenia zawodowego. Druga część polegała na zajęciach praktycznych z użyciem śmigłowca LPR – Ratownik, którego przyjęcie strażacy ćwiczyli na lądowisku przy Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym w Białej Podlaskiej.

Szkolenie miało na celu doskonalenie umiejętności współdziałania Jednostek Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego (KSRG) z SP ZOZ Lotnicze Pogotowie Ratunkowe. W zajęciach dydaktycznych zorganizowanych przez Komendę Miejską Państwowej Straży Pożarnej w Białej Podlaskiej wzięło udział 30 słuchaczy²⁴.

Podsumowanie

Ochotnicze Straże Pożarne to organizacje działające na poziomie lokalnym gdzie bezpieczeństwo związane jest z kwestią zapewnienia komfortu życia społeczności lokalnej. Złożoność organizacji pozarządowych, sprawia, że każda, nawet najbardziej specjalistyczna, może zostać właściwie zagospodarowana w obszarze realizacji zadań na rzecz ochrony ludności. Organizacje pozarządowe posiadają możliwość działań na rzecz bezpieczeństwa powszechnego i obronności zarówno w sferze działań bezpośrednich na rzecz Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, jak i pośrednich oddziaływującą na społeczeństwo, czego przykładem są Ochotnicze Straże Pożarne. Organizacje pozarządowe służą wzmocnieniu obecnie funkcjonującego systemu bezpieczeństwa powszechnego. Stanowią istotny potencjał uzupełniający dla wszystkich służb mundurowych. Organizacje pozarządowe w powiecie bialskim współpracują z podmiotami odpowiedzialnymi za zapewnienie bezpieczeństwa przede wszystkim poprzez wymianę informacji, a także dostarczanie kapitału ludzkiego gotowego bezinteresownie nieść pomoc w sytuacji zagrożenia. Strażacy są widziani przez społeczeństwo jako osoby odważne i gotowe na poświęcenie innym. Wśród najczęściej wymienianych zalet zarówno zawodowej, jaki

²² <http://www.sidorki.osp.org.pl> (11.09.2019)

²³ www.strazbiala.pl (29.08.2019).

²⁴ Tamże.

Ochotniczej Straży Pożarnej są: gotowość do akcji, dobra organizacja pracy oraz szybkość i skuteczność działania. Bogu na chwałę, ludziom na ratunek!

Literatura:

1. Bogacz – Wojtanowska E., Wrona S, *Zarządzanie organizacjami pozarządowymi*, Monografie i Studia Instytutu Spraw Publicznych Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2016.
2. Denysiuk I., Sobejko Z., *Zarządzanie kryzysowe. Problemy, wyzwania, kierunki doskonalenia*, Akademia Sztuki Wojennej, Warszawa 2017.
3. Leszczyński M., Gumieniak A., Owczarek L., Mochocki R, *Bezpieczeństwo w wymiarze lokalnym*, Warszawa 2013.
4. Materiały niepublikowane z Wydziału Operacyjno - Szkoleniowego Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Białej Podlaskiej, Biała Podlaska 2019.
5. Stefaniuk B., *Organizacja Państwowej Straży Pożarnej w powiecie*, Akademia Obrony Narodowej, Warszawa 2009.
6. Stefaniuk B., *Udział elementów krajowego systemu ratowniczo – gaśniczego w zarządzaniu kryzysowym na przykładzie powiatu bialskiego*, Akademia Obrony Narodowej, Warszawa 2013.
7. Strategia Bezpieczeństwa Narodowego, Warszawa 2014.
8. Strategia rozwoju powiatu bialskiego na lata 2018-2026, opracowanie Starostwo Powiatowe w Białej Podlaskiej 2018.
9. Wiśniewski B., *Bezpieczeństwo wewnętrzne RP w ujęciu systemowym i zadań administracji publicznej*, Wyższa Szkoła Administracji w Bielsku- Białej, Bielsko- Biała 2006.
10. Wywił P., *Organizacje proobronne w systemie bezpieczeństwa narodowego*, Wydawnictwo Difin, Warszawa 2016.

Źródła prawa:

11. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, z dnia 2 kwietnia 1997 r. (2009 r., Nr 114, poz. 946).
12. 2. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 3 lipca 2017 r. w sprawie szczegółowej organizacji krajowego systemu ratowniczo – gaśniczego, (Dz. U. 2017, poz. 1319).
13. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. 2017 r. poz. 736).
14. 6. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991r. o Państwowej Straży Pożarnej, (Dz. U. z 2017 r. poz. 1204, 1321, 1567).

15. 7. Ustawa z dnia 26 kwietnia 2007 r. *o zarządzaniu kryzysowym* (Dz. U. z 2017 r. poz. 209, 1566).
16. Ustawa z 24 kwietnia 2003 roku *o działalności pożytku publicznego i wolontariacie* (Dz.U. 2003 nr 96 poz. 873).

Netografia:

17. www.slowopodlasia.pl,
18. www.sidorki.osp.org.pl,
19. www.strazbiala.pl
20. www.sektor3.wroclaw.pl